ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-00985-19/42
ECLI:LV:ADRJRTN:2019:0612.A420305918.4.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2019.gada 12.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Māris Šļakota,

piedaloties pieteicējai /pers. D/,
atbildētājas Viļakas novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Viļakas novada domes pārstāvei /pers. E/,
trešajai personai bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Viļakas novada domes 2018.gada 27.septembra lēmuma Nr.387 (protokols Nr.15, 29.&) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Viļakas novada domes 2018.gada 27.septembra lēmumu Nr.387 (protokols Nr.15, 29.&) (turpmāk – lēmums Nr.387) nolemts anulēt ziņas par pieteicējas /pers. D/ deklarēto dzīves vietu /adrese/, Šķilbēnu pagasts, Viļakas novads (turpmāk – /adrese/), jo pieteicējai zudis tiesiskais pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā. Lēmumā norādīts turpmāk minētais pamatojums.

[1.1] Viļakas novada domē 2018.gada 20.augustā saņemts trešās personas /pers. F/, deklarētā dzīves vieta /adrese/, iesniegums, kurā lūgts anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīves vietu /pers. F/ piederošajā dzīvojamajā mājā /adrese/. Iesniegumā norādīts, ka /pers. F/ un pieteicējas laulība ir šķirta ar Balvu rajona tiesas 1998.gada 4.maija spriedumu. Pieteicējai nav nekāda tiesiska pamata būt deklarētai viņa īpašumā, īres līguma nav, radniecības un laulības nav. Kā ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšanas pamatu /pers. F/ norādīja Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu – attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Saskaņā ar Iedzīvotāju reģistrā iekļautajām ziņām (sk. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2018.gada 31.augusta vēstuli Nr.24/20.17-1-20/74) pieteicēja dzīvesvietu /adrese/, deklarējusi 2001.gada 9.aprīlī, iepriekšējā reģistrētā dzīvesvieta: /adrese A/, kas ir 1992.gada 5.jūnijā mutiski norādīta dzīvesvietas adrese.

Saskaņā ar Balvu rajona tiesas 1998.gada 4.maija spriedumu lietā Nr.2-138/4 ir šķirta 1984.gada 29. decembrī reģistrētā laulība starp pieteicēju un /pers. F/.

Lietai pievienota 1992.gada 30.novembra vienošanās (Reģistrēta Šķilbēnu pagasta TDP valdē ar Nr.251), saskaņā ar kuru dzīvojamo māju un saimniecības ēkas par kapitāla daļām no SIA „Šķilbēni" savā īpašumā iegādājies /pers. F/.

[1.2] Izpildot Ministru kabineta 2003.gada 11.februāra noteikumu Nr.72 „Kārtība, kādā anulējamas ziņas par deklarēto dzīvesvietu" (turpmāk – Noteikumi Nr.72) 2. un 3.punkta prasības Viļakas novada dome ar 2018.gada 23.augusta vēstuli lūdza pieteicēju līdz 2018.gada 17.septembrim iesniegt Viļakas novada domē dokumentus, kas apliecina tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā /adrese/. Pieteicēja 2018.gada 3.septembrī bija ieradusies Viļakas novada domē un mutiski paskaidroja, ka viņa dzīvesvietu deklarējusi bijušā vīra /pers. F/ mājās un dokumentu, kas apliecinātu tiesisku pamatu būt deklarētai /adrese/, viņai neesot. Līdz 2018.gada 17.septembrim pieteicēja dokumentus neiesniedza.

[1.3] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrajā daļā ir noteikts, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktajā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par lēmuma Nr.387 atcelšanu. Pieteikumā un tā papildinājumā norādīja, ka ir stāvējusi rindā uz Līvānu māju, ieguldījusi tajā savas pirmās darba pajas un vecāsmātes /pers. I/ pajas. Pēc laulības šķiršanas pieteicēja bijusi deklarēta /adrese/, vīrs viņu neizdeklarēja. Taču tagad ir nomainījis atslēgu un nelaiž pieteicēju viņas mājās.

[3] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Viļakas novada dome neatzina pieteikumu, norādot, ka administratīvajā lietā no pieteicējas nav saņemts neviens dokuments, kas apliecinātu tiesisku pamatu būt deklarētai mājā /adrese/. Nav dokumentu, kas apliecinātu /pers. D/ lietošanas, valdījuma vai īpašuma tiesības uz māju /adrese/.

[4] Trešā persona /pers. F/ tiesai iesniegtajā paskaidrojumā nepiekrita pieteikumam, norādot, ka pieteicējai nav nekāda tiesiska pamata dzīvot /adrese B/.

[5] Pieteicēja tiesas sēdē uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto argumentu pamata.

[6] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka pieteicēja iestādei nav iesniegusi dokumentus. Ja dokumenti būtu iesniegti un iestādei būtu zināmi fakti, kas noskaidroti tiesvedības gaitā, lēmums varētu būt cits.

[7] Trešā persona /pers. F/ nepiekrita pieteikumam. Atzina, ka pieteicēja piedalījusies dzīvojamās mājas /adrese/, iegādē, ieguldot tajā savas pajas, kas veidoja 9% no dzīvojamās mājas pirkuma maksas. /pers. F/ nav nostiprinājis īpašuma tiesības zemesgrāmatā, jo trūcis naudas līdzekļu. Lūdzis anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu, jo pieteicējas dzīvesveids ir amorāls, viņa dzer un smēķē. /pers. F/ nevar uz šādu māju uzaicināt nesen piedzimušo mazdēlu. Pašlaik /adrese/, neviens nedzīvo, taču trešā persona māju pieskata.

Motīvu daļa

[8] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[9] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmā daļa noteic, ka ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu anulē, ja: 1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas; 2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Lēmums Nr.387 pamatots ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu.

Piemērojot šo tiesību normu, iestādei un administratīvajai tiesai ir pienākums pārliecināties, kas veido personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā un vai personas tiesiskais pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā ir zudis (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 28.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-532/2013 10.punktu*). Turklāt, vērtējot lēmumu par dzīvesvietas deklarēšanas anulēšanu, tiesai jāpārbauda, vai bija pamats anulēt ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu brīdī, kad konkrētais administratīvais akts izdots (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 12.septembra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.SKA-683/2014 7.punktu*).

[10] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otro daļu personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

[11] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos apstākļus.

Pieteicēja un /pers. F/ stājās laulībā 1984.gada 29.decembrī (*sk. lietas 20.lapu*).

Laulības laikā īpašumā iegūta dzīvojamā māja /adrese/. Proti, saskaņā ar 1992.gada 30.novembra vienošanos (*lietas 21.lapa*) SIA "Šķilbēni" nodeva /pers. F/ īpašumā pret kapitāla daļām par summu 69334 rubļi dzīvojamo māju un saimniecības ēkas Šķilbēnos, Šķilbēnu pag., Balvu raj.

Lietā ir pierādījumi, ka pieteicēja ar savu mantu ir piedalījusies minētā nekustamā īpašuma iegādē. To apstiprina pieteicējas 1992.gada 25.marta iesniegums SIA "Šķilbēni" valdei (*lietas 6.lapa*), kurā lūgts pārdot Līvānu māju, kurā pieteicēja dzīvo, par pieteicējas un viņas vecāsmātes Helēnas kapitāla daļām. Saskaņā ar SIA "Šķilbēni" izziņu (*lietas 61.lapa*) /pers. F/ 1992.gada 20.novembrī privatizētajai Līvānu tipa mājai ar saimniecības ēkām, kas atrodas Šķilbēnu pagasta Šķilbēnos, izmantojis vecāku dāvinātās kapitāla daļas – 62996 rubļu vērtībā, kas sastāda 91 % no visas privatizētā objekta vērtības. Tiesas sēdē trešā persona paskaidroja, ka atlikušos 9 % no privatizētā objekta vērtības apmaksāja pieteicēja, ieguldot pieteicējas un viņas vecāsmātes pajas. Pieteicējas ieguldījuma faktu tiesas sēdē apstiprināja arī lieciniece /pers. K/.

Ne trešās personas /pers. F/, ne pieteicējas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese B/, zemesgrāmatā nav nostiprinātas.

Ar Balvu rajona tiesas 1998.gada 4.maija spriedumu (*lietas 20.lapa*) laulība šķirta. Spriedumā par laulības šķiršanu nav risināts jautājums par laulības laikā iegūtās mantas sadali.

Pieteicēja 1992.gada 5.jūnijā deklarējusi dzīvesvietu Šķilbanos, Šķilbēnu pagastā, Viļakas novadā, savukārt 2001.gada 9.aprīlī deklarējusi dzīvesvietu /adrese/ (*lietas 26.lapa*). Pieteicēja arī faktiski dzīvoja nekustamajā īpašumā /adrese B/, ko netieši apstiprina pieteicējai adresētā AS "Sadales tīkls" 2018.gada 6.decembra vēstule (*lietas 62.lapa*), saskaņā ar kuru pieteicēja bija reģistrēta AS "Sadales tīkls" datu bāzē kā elektroenerģijas lietotāja /adrese/. Tas, ka pieteicēja minētajā nekustamajā īpašumā faktiski dzīvojusi, izriet arī no trešās personas paskaidrojumiem tiesas sēdē, proti, norādēm, ka trešajai personai nav paticis, ka pieteicēja dzīvojamajā mājā smēķē un lieto alkoholu.

Viļakas novada domē 2018.gada 20.augustā saņemts trešās personas iesniegums ar lūgumu anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīves vietu /adrese/.

[12] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējas tiesisko pamatu dzīvot nekustamajā īpašumā /adrese B/, veido īpašuma tiesības, kas viņai radušās, laulības ar /pers. F/ laikā iegūstot nekustamo īpašumu. Šādu secinājumu tiesa izdara, vadoties no Latvijas Republikas Civillikuma (turpmāk – Civillikums) 89.panta otrās daļas, kur noteikts, ka viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās. Konkrētajā gadījumā, neskatoties uz to, ka saskaņā ar 1992.gada 30.novembra vienošanos SIA "Šķilbēni" nodeva dzīvojamo māju un saimniecības ēkas /pers. F/ īpašumā vienam pašam, ir konstatējams arī tas, ka nekustamais īpašums iegūts laulības laikā ar abu laulāto līdzekļiem. Tātad tā ir abu laulāto kopīga manta Civillikuma 89.panta otrās daļas izpratnē.

[13] Tiesa nekonstatē, ka pieteicējai būtu zudis minētais tiesiskais pamats dzīvot nekustamajā īpašumā /adrese B/. Ar Balvu rajona tiesas spriedumu par laulības šķiršanu laulāto kopmanta nav sadalīta, tāpat arī nekustamais īpašums nav ierakstīts zemesgrāmatā kā /pers. F/ atsevišķa manta. Šajā lietā tiesai nav iesniegti jebkādi citi dokumenti, kas liecinātu, ka iepriekš minētā no Civillikuma 89.panta otrās daļas izrietošā prezumpcija nav piemērojama.

[14] Tiesa secina, ka iestādei nebija pamata konstatēt, ka pieteicējai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā. Līdz ar to lēmums Nr.387 atceļams kā prettiesisks.

[15] Tā kā pieteikums tiek apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu no Viļakas novada domes budžeta līdzekļiem par labu pieteicējai piespriežama viņas samaksātā valsts nodeva 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Apmierināt /pers.D/ pieteikumu un atcelt no pieņemšanas dienas Viļakas novada domes 2018.gada 27.septembra lēmumu Nr.387 (protokols Nr.15, 29.&).

Piespriest no Viļakas novada pašvaldības par labu /pers. D/ viņas samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā, kas atlīdzināma no administratīvajā lietā pieaicinātās iestādes Viļakas novada domes budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota